

Druk nr.....²⁹⁴⁴

Projekt Komisji Kultury
i Ochrony Zabytków
Rady Miasta Krakowa

SEKRETARIAT RADY MIASTA
KRAKOWA
wpłynęło dnia: 2022 -08- 31
Nr .....
Podpis .....

2/10⁰⁶

UCHWAŁA NR ....
RADY MIASTA KRAKOWA
z dnia .....
w sprawie nazwy skweru.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079, 1561) Rada Miasta uchwala, co następuje:

- § 1. Nadaje się nazwę Skwer Karoliny Lanckorońskiej dla obszaru położonego w Dzielnicy I Stare Miasto przy skrzyżowaniu ulic: Kanoniczej i Podzamcze /część działki nr 605/11, obręb 1 jednostka ewidencyjna Śródmieście/.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

W imieniu Komisji:

.....
Małgorzata Jantos
Przewodnicząca Komisji
Kultury i Ochrony Zabytków
Rady Miasta Krakowa

Uzasadnienie

Z propozycją nazwania Skweru imieniem Karoliny Lanckorońskiej wystąpił Pan dr hab. Andrzej Betlej, dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu. Proponowana patronka posiada pozytywną opinię Instytutu Pamięci Narodowej.

Uchwała nie spowoduje wzrostu wydatków na funkcjonowanie Urzędu Miasta Krakowa. Realizacja Uchwały nie wymaga zwiększenia zatrudnienia, a także nie będzie powodować w przyszłości dodatkowych kosztów niż ponoszone przed jej wprowadzeniem.

Karolina Lanckorońska herbu Zadora (ur. 11 sierpnia 1898 r. w Buchberg am Kamp, Dolna Austria, zm. 25 sierpnia 2002 r. w Rzymie) – polska historyk i historyk sztuki, nauczycielka akademicka Uniwersytetu Jana Kazimierza, żołnierz Armii Krajowej, więzień obozu koncentracyjnego Ravensbrück, oficer prasowa 2 Korpusu Polskiego Polskich Sił Zbrojnych, po 1945 roku najszerzej rozpoznawalna działaczka Polonii we Włoszech, inicjatorka i współzałożycielka Polskiego Instytutu Historycznego w Rzymie, pisarka, członek założyciel Polskiego Towarzystwa Naukowego na Obczyźnie i członkini Polskiej Akademii Umiejętności. Ukończyła gimnazjum w Wiedniu (Freyung), w latach 1917–1921 studiowała, również w Wiedniu, historię sztuki. W 1926 r. na Uniwersytecie Wiedeńskim obroniła doktorat. Zajmowała się głównie zagadnieniami sztuki baroku i twórczością Michała Anioła. W 1935 r. habilitowała się na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie na podstawie rozprawy „Dekoracja malarska kościoła Il Gesu w Rzymie”. Została zatrudniona na tej uczelni jako docent, kierownik katedry historii sztuki na Wydziale Humanistycznym. Jednocześnie pełniła funkcję sekretarza Towarzystwa Polskich Badań Historycznych we Lwowie. W październiku 1936 r. otrzymała prawo veniam legendi z zakresu historii sztuki na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. W 1934 r. zamieszkała we Lwowie przy ulicy Zimorowicza 19 i rozpoczęła prowadzenie wykładów na Uniwersytecie Jana Kazimierza z historii sztuki włoskiej. W czasie II wojny światowej służyła w szeregach Związku Walki Zbrojnej, a następnie w Armii Krajowej (porucznik). Z polecenia dowództwa konspiracyjnego brała udział w pracach uznawanej przez Niemców Rady Głównej Opiekuńczej, utrzymując m.in. kontakt z wieloletnim przyjacielem rodziny, arcybiskupem krakowskim Adamem Sapiehą. W styczniu 1942 r. przyjechała ponownie do Lwowa z zadaniem zorganizowania filii Rady Głównej Opiekuńczej (tzw. Komitetu Polskiego) w województwie stanisławowskim. Wkrótce jednak została aresztowana przez Gestapo, przesłuchiwał ją szef Gestapo w Stanisławowie, hauptsturmführer Hans Krüger, znany z akcji wymordowania polskiej inteligencji w Stanisławowie. W przekonaniu, że aresztowana wkrótce poniesie śmierć, oficer Gestapo pochwalił się przed nią swoją decydującą rolą także w mordzie profesorów lwowskich. Już po wojnie zeznania Lanckorońskiej oraz przekazany b. rektorowi Uniwersytetu Lwowskiego Stanisławowi Kulczyńskiemu tzw. Raport Karli Lanckorońskiej (opublikowany w 1977 r.) były ważnymi dowodami przy próbach wyjaśnienia zbrodni lwowskiej. Lanckorońska została przeniesiona ze Stanisławowa do Lwowa, a następnie wysłana do obozu koncentracyjnego Ravensbrück (nr obozowy 16076), doczekała tam jednak zwolnienia. Po wojnie osiadła we Włoszech. Krótco po uwolnieniu z obozu podjęła współpracę z 2 Korpusem Polskim generała Władysława Andersa jako oficer prasowy. Zajęła się m.in. organizacją studiów dla zdemobilizowanych żołnierzy (ok. 1300 osób) na emigracji. W 1945 r. była jednym

z inicjatorów założenia Polskiego Instytutu Historycznego w Rzymie. Do jego powstania przyczyniła się także finansowo, sama stanęła na czele Instytutu jako dyrektor. W ramach Instytutu zainicjowała wydawanie czasopisma „Antemurale” (rocznik, 1954–1982, 30 tomów) i serii: „Elementa ad Fontium Editiones” (do 1987 r. 75 tomów) i „Acta Nuntiaturae Polonae” (od 1990 r.), upowszechniających ważne źródła dotyczące historii Polski (m.in. dziejów nuncjatury apostolskiej w Polsce). Członek-założyciel Polskiego Towarzystwa Naukowego na Obczyźnie. Założyła Fundację Lanckorońskich, wspierającą zarówno polskie instytucje emigracyjne (m.in. założony i kierowany przez nią Polski Instytut Historyczny w Rzymie, Biblioteka Polska w Paryżu) i krajowe (głównie biblioteki uniwersyteckie), jak i odbiorców indywidualnych (stypendia dla polskich naukowców przygotowujących rozprawy doktorskie). Na emigracji kontynuowała pracę naukową, pozostając aktywną do późnych lat życia. W połowie lat 50. prowadziła badania domniemanego grobowca Bolesława Śmiałego w Ossiach w Karyntii. Królowi Bolesławowi i jego konfliktowi z biskupem Stanisławem ze Szczepanowa poświęciła artykuł W sprawie sporu między Bolesławem Śmiałym a św. Stanisławem („Teki Historyczne”, tom IX, 1958). W 1990 r. została przyjęta w poczet członków Polskiej Akademii Umiejętności. Nadano jej doktoraty honorowe m.in. Uniwersytetu Jagiellońskiego (1983 r.), Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie (1988 r.), Uniwersytetu Wrocławskiego (1990 r.). W 1994 r. Karolina Lanckorońska ofiarowała Polsce zachowaną część kolekcji dzieł sztuki, zgromadzonej przez jej ojca w pałacu Lanckorońskich w Wiedniu. 37 obrazów otrzymał Zamek Królewski w Warszawie, m.in. dwa dzieła Rembrandta. Ponad 500 zabytkowych obiektów, wśród nich 82 obrazy włoskie i ponad 220 rysunków Jacka Malczewskiego przekazała Zamkowi Królewskiemu na Wawelu – Państwowym Zbiorom Sztuki. Obdarowane zostały też inne instytucje: Biblioteka Jagiellońska, Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego, Muzeum Narodowe w Warszawie, Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie, Polska Akademia Umiejętności.

Odnaczenia:

- Krzyż Wielki Orderu Odrodzenia Polski (1991),
- Krzyż Walecznych (1942),
- Brązowy Krzyż Zasługi z Mieczami (1965),
- Krzyż Armii Krajowej (1968),
- Krzyż Kombatancki Stowarzyszenia Polskich Kombatantów (1988),
- Krzyż Oficerski Orderu Zasługi Republiki Włoskiej (1997),
- Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Świętego Grzegorza Wielkiego (1998) nadany przez Jana Pawła II z okazji 100. rocznicy urodzin,
- Medal Polonia Mater Nostra Est (2001),
- Złota odznaka honorowa Koła Lwowian w Londynie (1970).

Uhonorowania w Krakowie:

1. Tablica upamiętniająca prof. Karolinę Lanckorońską wmurowana w ścianę budynku przy ul. Wenecja 1 (tzw. "Dom Wenecki") w Krakowie;
2. Popiersie w Parku Jordana w Krakowie.

W imieniu Komisji:

.....
Małgorzata Jantos
Przewodnicząca Komisji
Kultury i Ochrony Zabytków
Rady Miasta Krakowa